

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА МЕТОДИК
ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**1.6 НП «ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ У
ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ (ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС):
ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ»**

спеціальність 8.01010201 Початкова освіта
Педагогічний інститут

Київ – 2015 рік

УДК 378.1(073)
ББК 74.580

Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі (інтегрований курс): трудового навчання роб.навч.прог. [для студ. спец. 8.01010201 «Початкова освіта»] / уклад. Кошман П.Я. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 28с.

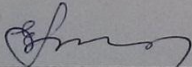
Розробники:

Кошман Петро Якович, викладач кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

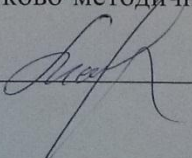
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін

Протокол від “ 4 ” 02 2015 року № 8

Завідувач кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін

 К.І. Волинець

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А. Машовець

© КУ імені Бориса Грінченка, 2015 рік
© Педагогічний інститут, 2015 рік

Зміст

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	8
I. Опис предмета навчальної дисципліни	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни	9
III. Програма.....	10
Змістовий модуль I. Інформаційний аналог з психолого-педагогічних основ трудового навчання в початковій школі	10
Змістовий модуль II. Екологічно-психологічні основи трудового навчання в початковій школі.....	11
IV. Навчально-методична карта дисципліни “Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі /інтегрований курс/трудового навчання”	13
VI. Завдання для самостійної роботи	18
VII. Індивідуальна навчально – дослідна робота	21
VIII. Система поточного та підсумкового контролю	24
IX. Методи навчання	27
X. Методичне забезпечення курсу	27
XI. Рекомендована література.....	28
Основна	28
Додаткова	28

Пояснювальна записка

Організація навчального процесу за кредитно – модульною системою передбачає наявність робочої навчальної програми з дисципліни

«Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі»

/інтегрований курс/: трудового навчання, яка є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка. Виконання робочої програми здійснюється на засадах модульно-рейтингового підходу і доводиться до відома учасників навчального процесу.

Рейтингова система оцінювання є невід’ємною складовою робочої навчальної програми і передбачає визначення якості професійної підготовки студентів з усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи, а також рівнів навчальних досягнень. Якість і рівні визначаються шляхом оцінювання в балах результативності роботи під час поточного, модульного та семестрового контролю з наступним переведенням оцінки в балах у оцінки за традиційною шкалою та шкалою ECTS.

Мета викладання дисципліни: формування початкової школи компетентностей майбутніх учителів з трудового навчання. Програма курсу “Психолого – педагогічні основи навчання у початковій школі /інтегрований курс/: трудового навчання” передбачає підготовку студентів до проведення уроків та позаурочної роботи з урахуванням сучасних перспективних освітніх технологій. Вона включає оволодіння основами загальної методики трудового навчання з опорою на засвоєні наукові положення з проєктивної і конструктивної педагогіки, психології творчості. Правомірність такого підходу зумовлена необхідністю залучення студентів до вирішення творчих завдань як технічного, так і художнього характеру. Особистісно зорієнтоване навчання може здійснювати вчитель, який сам є сформованою особистістю. Зміст, форми і методи роботи з даною програмою спрямовані на формування творчої особистості майбутнього вчителя початкової школи. Запропонований варіант програми розрахований на поглиблену підготовку вчителя початкової школи психолого-педагогічних основ трудового навчання.

Завданням вивчення дисципліни є:

- формування знань про особистість і середовище;
- педагогічне керівництво психологічним механізмом практичної дії;
- підготовка студентів до теоретичних та практичних занять, досконале володіння прийомами та методами роботи щодо здійснити навчального процесу;
- створення умов для повноцінної реалізації та самореалізації потенційних професійних можливостей студента;
- усвідомлення практичної значущості теоретичних знань для творчої педагогічної діяльності учителя;
- поглиблення і узагальнення умінь моделювання навчально-виховного процесу уроків трудового навчання;
- оволодіння різними нормами роботи у навчально-виховному процесі;

- основним результатом даного курсу є формування у студентів навчально-пізнавальної культури самостійної творчої діяльності;
Курс спрямований на реалізацію конструктивно-аналітичної функції дисципліни, поповнення теоретико-методологічних знань студентів, вироблення професійних компетентностей.

Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

З огляду на специфіку трудового навчання як предметно - перетворюючої діяльності, з одного боку, і як джерела положення практичного методу навчання, дисципліна “Психолого – педагогічні основи навчання у початковій школі /інтегрований курс/: трудового навчання” є засобом передачі структурної інформації (поряд із вербальною і сенсорною) в особистісно – інформаційному та інформаційно – педагогічному середовищах.

Інтегровані вимоги до знань і вмінь з навчальної дисципліни.

Студенти повинні знати:

- зміст і завдання психології та педагогіки предметно перетворювальної діяльності;
- принцип природовідповідного розвитку учнів;
- психологічні основи трудового навчання: технічної і художньої праці;
- педагогічні основи трудового навчання;
- мати уявлення про територіальну поведінку людини, вплив середовища на соціальну взаємодію;
- місце трудового навчання в інформаційно – педагогічному і особистісно – інформаційному середовищах;
- принципи і методи технічної праці;
- організаційні форми взаємодії учителя і учнів у процесі трудового навчання;
- специфіку підготовки до уроків і особливості оцінювально – діагностичного контролю з трудового навчання;
- психологічні аспекти екологічного виховання;
- психологічні аспекти трудової діяльності школярів;
- роль і місце педагога у трудовому вихованні школярів;
- критерії оцінювання учнів;
- екологічне виховання на уроках трудового навчання;
- назви інструментів і способів графічних зображень;
- назви матеріалів та інструментів, найпростіших технічних пристосувань для роботи з різними матеріалами.

Вміти:

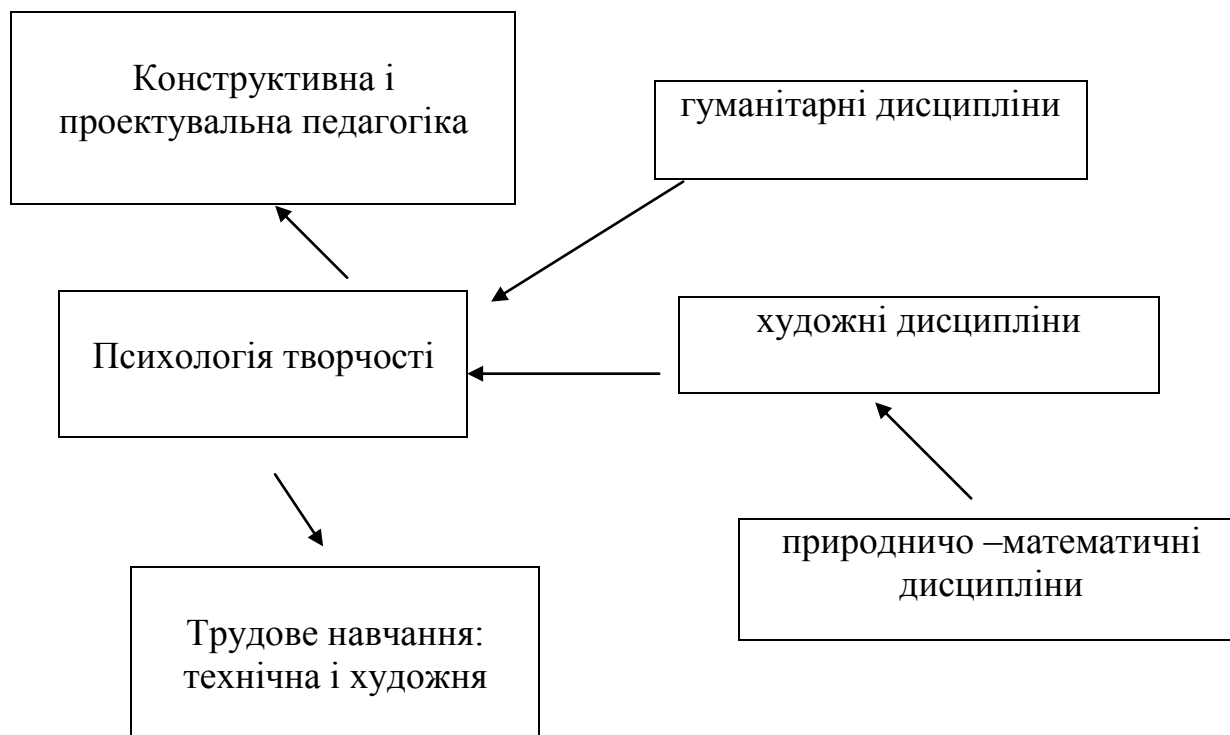
- стимулювати мотивацію учнів з особистісно значущих типів сприймання світу професій, предметів і засобів праці;
- рекламувати типи професій;
- відтворювати регіональні особливості матеріально – художньої культури;
- формувати в учнів пропедевтику інформаційної культури;

- використовувати педагогічну технологію співтворчості учасників трудового процесу;
- готувати і робити доповіді з окремих тем семінарських занять;
- правильно сприймати життєве середовище;
- робити графічні зображення предметів;
- підібрати зміст, методи та засоби педагогічного процесу в оптимальному поєднанні;
- визначати структуру і мету уроку;
- визначати типи уроків;
- розподіляти час по етапам уроку;
- складати план-конспект уроку;
- користуватися засобами художньої і технічної графіки;
- художньо зображувати, робити начерки, ескізи і креслення майбутніх виробів;
- позначати послідовність трудових дій умовними графічними зображеннями;
- читати графічні зображення і аналізувати їх;
- супроводжувати технічну працю мовленнєво – розрахунковими;
- унаочнювати майбутній виріб зображеннями: техніко – графічними і художньо – графічними.

Володіти навичками:

- дотримання правил ТБ зручними інструментами, правильних прийомів обробки матеріалів;
- виконувати алгоритм предметно – перетворювальних дій: підготуй – познач – виготуй – поправ – з'єднай – прикрась – перевір – прибери;
- організації виставок композицій із учнівських і власних робіт.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

Знання та вміння, одержані під час вивчення даної навчальної дисципліни будуть використані у процесі формування у студентів професійних умінь з трудового навчання і художньої праці.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 54 годин, із них:

10 годин – лекції, 8 годин – семінарські заняття, 29 годин– самостійна робота, 4 години – індивідуальна робота, 3 години - модульний контроль.

Вивчення спеціалістами навчальної дисципліни “Психолого – педагогічні основи навчання у початковій школі /інтегрований курс/ :трудового навчання” завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: підготовка студентів до проведення уроків трудового навчання в початковій школі, оволодіння загальними методами і прийомами викладання предмету з опорою на засвоєння теоретичних і практичних знань і умінь.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта» (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Спеціальність 8.01010201 «Початкова освіта»		
		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	–
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: – навчальний проект		Семестр	
Загальна кількість годин - 54			
		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: - 2 год. аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «магістр»	Лекції	
		10 год.	–
		Практичні, семінарські	
		8 год.	–
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
29 год.	–		
		Індивідуальні завдання: 4 год.	
		Вид контролю: залік	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назва теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Лекцій	Практичних	Семінарських	Лабораторних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I.									
Інформаційний аналог з психолого-педагогічних основ трудового навчання в початковій школі									
1	Вступ. Сутність поняття “інформаційно – педагогічне середовище”. Оточуюче середовище як джерело інформації.	8	2					6	
2	Пропедевтика інформаційної культури. Вплив середовища на соціальну взаємодію.	12	2		2		2	6	
	Разом:	21	4		2		2	12	1
Змістовий модуль II.									
Екологічно-психологічні основи трудового навчання в початковій школі									
3	Психологія і екологія на уроках трудового навчання	12	2		2		2	6	
4	Типи сприймання життєвого середовища, типи графічних зображень, типи професій і типи соціальних верст.	9	2		2			5	
	Психологічний механізм особистісно значущих предметно перетворювальних дій	10	2		2			6	
	Разом:	33	6		6		2	17	2
Разом за навчальним планом		54	10		8		4	29	3

ІІІ. ПРОГРАМА

Змістовий модуль І.

Інформаційний аналог з психолого-педагогічних основ трудового навчання в початковій школі

Лекція 1. *Вступ. Сутність поняття “інформаційно-педагогічне середовище”. Оточуюче середовище як джерело інформації. Вплив середовища на соціальну взаємодію. (2 год.)*

Предмет і зміст курсу “Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі /інтегрований курс/ трудового навчання”

Створення інформаційно-педагогічного середовища - головне завдання впровадження інформаційних технологій в освіту.

Значення оточуючого середовища у формуванні загально – трудових умінь та навичок на уроках трудового навчання.

Об’єкти оточуючого середовища як наочні посібники.

Міжпредметні зв’язки.

Основні поняття теми: навчально-інформаційне середовище, інформаційно-освітні ресурси, методологія проектування, комунікаційні технології, еволюція знань, концепції розвитку особистості, інформаційне суспільство, дистанційне навчання, інформаційні технології, пропедевтика інформаційної культури, інтегроване навчання, інтенсифікація методичної роботи; оточуюче середовище, дидактичний процес, основи виробництва, професійне навчання, натуральні об’єкти, освітнє середовище, освітні технології, поняття інтелекту, розумові здібності, проєктивна діяльність, життєдіяльна атмосфера, емоційно-естетичне середовище, інформаційно-технологічне забезпечення, інформаційний простір.

Лекція 2 *Інформаційна культура. Вплив середовища на соціальну взаємодію (2год)*

Особливості навчальної програми з трудового навчання в початковій школі.

Технічна і технологічна модернізація навчання.

Пропедевтика інформаційної культури та конструктивні уміння.

Розвиток педагогічної майстерності в процесі професійної взаємодії з поданою інформації.

Поняття про соціальну взаємодію.

Об'єктивні і суб'єктивні сторони соціальної взаємодії.

Процес формування особистості.

Основні поняття теми: стратегічні завдання модернізації освіти, технічна і технологічна модернізація, стратегія розвитку, веб – технологія, інтернет – сервер, раціоналізація навчання, індивідуалізація навчання, мислення – спілкування, альтернативність мислення, динаміка розвитку, причинно – наслідкові звички, абстрактне мислення, логічна грамотність, експресивні уміння, інтеракціональні вміння; поняття “соціальна взаємодія”, індивіди груп, соціальна спільність, соціальні статуси, зовнішня взаємодія, внутрішня взаємодія, соціально – психологічні відносини, стихійні фактори, формування особистості, ефективне узгодження дій.

Семінарське заняття 1. Вербальний інформаційний аналог з педагогічних основ трудового навчання. (2 год.)

Змістовий модуль II.

Екологічно-психологічні основи трудового навчання в початковій школі

Лекція 3. Психологія і екологія на уроках трудового навчання (2 год)

Психологія і трудове виховання.

Праця і всебічний розвиток особистості.

Психологічні особливості трудової діяльності школярів.

Екологічне виховання на уроках трудового навчання.

Основні поняття теми: психологічний зміст, професійна підготовка, радикальна зміна, технічна творчість, критерії оцінок, психологічний аспект, культивування свідомості, екологічна свідомість, екологічне виховання, духовна сфера, екологізація, екологічні знання.

Лекція 4. Типи сприймання життєвого середовища, типи графічних зображень, типи професій і типи соціальних верств. (2 год)

Типи сприймання життєвого середовища.

Трудове навчання як елемент – поліхудожнього особистісно орієнтованого середовища освітніх закладів.

Графічні зображення.

Основні поняття теми: світогляд, концепція трудової діяльності, Європейська Конвенція з прав дитини, феномен дитинства, полі художній

підхід, поліфонічна уява, діаграма, соціальна стратифікація, професійна адаптація.

Семінарське заняття 2. Особистість як суб'єкт предметно-перетворювальної діяльності (професіограми). (2год)

Семінарське заняття 3 Психологія творчої праці. Технічна і художня праця. (2год)

Лекція 5. Психологічний механізм особистісно значущих предметно-перетворювальних дій. (2 год)

Методика формування предметно-перетворювальних дій на уроках трудового навчання.

Значення предметно-перетворювальних дій.

Мотивація професійної діяльності.

Формування творчого ставлення учнів до праці.

Основні поняття теми: психологічний механізм, розумовий розвиток, продуктивна праця, ефективність праці, раціональні прийоми праці, професійна успішність, психологічний зміст, динамічна рівновага, інтегрування сфери потреб, мотиваційні фактори, соціальна успішність, ідентичність завдання, фрагментарні операції, психологічна успішність.

Семінарське заняття 4 Сенсорний інформаційний аналог з психологічних основ трудового навчання. (2год)

IV. НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 54 год., лекцій – 10 год., індивідуальна робота – 4 год., семінарські заняття – 8 год., самостійна робота – 29 год., модульний контроль знань – 3 год.

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II					
Назва модуля	Інформаційний аналог з психолого-педагогічних основ трудового навчання в початковій школі			Екологічно-психологічні основи трудового навчання в початковій школі					
Лекції	1	2		3	4			5	
Дати									
Теми лекцій	Вступ. Сутність поняття "інформаційно – педагогічне середовище". Оточуюче середовище як джерело інформації.	Пропедевтика інформаційної культури. Вплив середовища на соціальну взаємодію.		Психологія і екологія на уроках трудового навчання	Типи сприймання життєвого середовища, типи графічних зображень, типи професій і типи соціальних верет.			Психологічний механізм особистісно значущих предметно перетворювальних дій	
Теми семінарських занять			Вербальний інформаційний аналог з педагогічних основ трудового навчання.			Особистість як суб'єкт предметно – перетворювальної діяльності (професіограми).	Психологія творчої праці. Технічна і художня праця.		Сенсорний інформаційний аналог з психологічних основ трудового навчання
Самостійна робота	5	5		55	5			5	
ІНДЗ	30								
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота			Модульна контрольна робота					
	25			25					
Підсумковий контроль	залік								
Всього 154 бали k=1,54									

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.

Змістовий модуль I. Інформаційний аналог з психолого-педагогічних основ трудового навчання в початковій школі

Семінарське заняття 1. Інформаційний аналог з психолого-педагогічних основ трудового навчання в початковій школі (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

Предмет і зміст курсу “Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі /інтегрований курс/ трудового навчання”

1. Створення інформаційно-педагогічного середовища-головне завдання впровадження інформаційних технологій в освіту.

2. Формування інформаційної культури на уроках трудового навчання як наслідок впливу інформаційно-педагогічного середовища.

3. Оточуюче середовище як джерело інформації.

4. Пропедевтика інформаційної культури.

5. Вплив середовища на соціальну взаємодію.

6. Способи організації вербально-інформаційного середовища: стилі мовлення.

7. Методи вербального впливу на заняттях: технічної і художньої праці.

8. Тип педагогіки формування і місце в ній трудового навчання: технічної і художньої праці.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль знань.

Рекомендована література:

1. Колганова А.В. Трудовое обучение и воспитание младших школьников /А.В. Колганова // Начальная школа. - № 4. - 1987. - С. 75 – 78.

2. Конышева Н.М. Трудовое обучение / Н.М. Конышева //Начальная школа. - № 4. - 1998.

3. Конышева Н.М. Формирование мировоззрения учащихся в курсе предмета трудовое обучение / Н.М. Конышева // Начальная школа. - №7. - 1996.

4. Лында А.С. Методика трудового обучения / А С. Лында. - М., Просвещение, 1977.

5. Програма середньої загальноосвітньої школи 1-4 класи. Трудове навчання. - К.: Освіта, 2013.

6. Тименко В.П. Трудове навчання і художня праця як основа політехнічної творчості / В.П. Тименко // Початкова школа. - № 3. - 2004.

Додаткова:

1. Скотинянський П.Г. Методика трудового навчання в початкових класах / П.Г. Скотинянський. - К.: Рад. шк., 1972.

2. Тхоржевський Д.А. Практикум по курсу «Методика трудового обучения» / Д.А. Тхоржевський - М.: Просвещение, 1980.

**Змістовий модуль II.
Екологічно-психологічні основи трудового навчання
в початковій школі**

**Семінарське заняття 2. Особистість як суб'єкт предметно –
перетворювальної діяльності (професіограми). (2год)**

План заняття

I. Виконання практичної роботи.

1. Опрацювати тему “Особистість як суб'єкт предметно-перетворювальної діяльності”.

2. Проаналізувати твердження А. Макаренка, що “праця без освіти, без політичного і морального виховання, що йдуть поряд, - нейтральний процес”.

3. Продумати відповідь на питання: “Пропедевтика інформаційної культури: сенсорний інформаційний аналог”.

а) праця і всебічний розвиток особистості;

б) психологічні особливості трудової діяльності школярів;

в) ефективність системи трудової підготовки.

II. Перевірка практичної роботи.

Рекомендована література:

1. Воронова Т.В. Пономаренко В.С. “Основи здоров'я” / Т.В. Воронова. - Алатон. К. - 2005

2. Драйден Гордон, Джанет Вос “Революція в навчанні”. Літопис, 2005.

3. Концепція загальної середньої освіти. (12-річна школа) Пед.газета.- 2002№1

4. Концепція навчання здорового способу життя на засадах розвитку життєвих навичок. Генеза, К. - 2005.

5. Національна доктрина розвитку освіти в Україні У ХХІ столітті. Освіта України, 2002.

6. Трудове навчання в школі / За ред.. Ковальського М.І. – К., 2000.

7. Програма середньої загальноосвітньої школи 1-4 класи. Трудове навчання. - К.: Освіта, 2013.

Додаткова:

1. Андрианов П.Н. Развитие технического творчества младших школьников / П.Н. Андрианов. - М.: Просвещение, 1990.

2. Веремійчик І.М. Майстер і майстринка / І.М. Веремійчик. - К., 2000.

Семінарське заняття 3. Психологія творчої праці. Технічна і художня праця.(2 год.)

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Особливості уроків трудового навчання в початковій школі.

2. Завдання, мета виконання і методична література.

3. Календарне планування уроку, визначення мети і змісту заняття.

Підбір матеріалу до уроку.

4. Матеріал, який необхідно повідомити учням на уроці.

5. Виділення нових прийомів при виготовленні виробу.

6. Структуру уроку і методика проведення окремих його етапів.

7. Методи навчання на уроці.

8. Технологія виготовлення виріб.

9. Розподіл часу по етапам уроку.

10. Складання плану – конспекту уроку.

II. Захист розроблених планів – конспектів уроків.

III. Модульний контроль знань.

Рекомендована література:

1. Міщенко І.Т. Умілі руки 1–2 –3 класи / І.Т. Міщенко. -К.: Рад. школа.

2. Програма середньої загальноосвітньої школи 1-4 класи. Трудове навчання. - К.: Освіта, 2013.

3. Рожнев Я.А. Методика трудового навчання з практикумом в навчальних майстернях. –М.: Просвещение, 1988.

Додаткова:

1. Андрианов П.Н. Развитие технического творчества младших школьников / П.Н. Андрианов. - М.: Просвещение, 1990.

Семінарське заняття 4 Сенсорний інформаційний аналог з психологічних основ трудового навчання. (2год)

План заняття

I. Теоретична частина

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Психологія і екологія на уроках трудового навчання.
2. Особистість як суб'єкт предметно-перетворювальної діяльності.
3. Типи сприймання життєвого середовища, типи графічних зображень, типи професій і типи соціальних верст.
4. Психологія творчої праці.
5. Психологічний механізм особистісно значущих предметно-перетворювальних дій.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література.

1. Маслов С.И. Развитие творческих возможностей младших школьников на уроках трудового обучения / С.И. Маслов // Начальная школа. - № 8. – 1989. -С.74
2. Програма середньої загальноосвітньої школи 1-4 класи. Трудове навчання. – К.: Освіта, 2013.

Додаткова:

- 1.Веремійчик І.М. Майстер і майстринка / І.М. Веремійчик. – К., 2000.
- 2.Лында А.С. Методика трудового обучения / А.С. Лында. – М.: Просвещение, 1977.

VI. ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.

Інформаційний аналог з психолого-педагогічних основ трудового навчання в початковій школі

Тема 1. Вступ. Сутність поняття “інформаційно-педагогічне середовище”. Пропедевтика інформаційної культури. Вплив середовища на соціальну взаємодію. (6 год.)

1. Навчальне середовище як об’єкт інформації. Засоби навчання як джерела інформації.
2. Комп’ютер як засіб інформації. Дистанційне навчання
3. Трудове виховання – процес залучення школярів до різноманітних педагогічно організованих видів суспільно – корисної праці..
4. Виховання любові до праці, формування трудових умінь та навичок. Система трудового виховання у родині, сімейний вплив на трудове виховання.
5. Формування інформаційної культури на уроках трудового навчання як наслідок впливу інформаційно-педагогічного середовища
6. Оточуюче середовище у формуванні культури праці. Структурні елементи предметно-естетичного середовища.

Тема 2. Інформаційна культури. Вплив середовища на соціальну взаємодію (6год)

1. Розвиток інформаційних і комунікаційних технологій. Пропедевтика інформаційної культури.
2. Політехнічний принцип у навчанні. Знайомство учнів з трудовою діяльністю людини.
3. Процес формування особистості. Виховання як цілісний і неперервний процес.
4. Взаємодія школи та соціального середовища як фактор соціалізації учнів.
5. Сучасний темп світового науково – технічного прогресу, інформаційні світові процеси. Фактори, що впливають на формування особистості.

Змістовий модуль II.
Екологічно-психологічні основи трудового навчання в
початковій школі

Тема 3. Психологія і екологія на уроках трудового навчання (6 год)

1. Екологічна освіта в Україні. Екологічне виховання школярів. Становлення і розвиток екологічної культури як форми взаємодії людини з природою.
2. Місце уроків трудового навчання в екологічному вихованні учнів. Робота з природничим матеріалом на уроках праці в 1 – 4 класах.
3. Роль і місце педагога в трудовому вихованні школярів.
4. Екологічна освіта в школі.

Тема 4. Типи сприймання життєвого середовища, типи графічних зображень, типи професій і типи соціальних верств. (5 год)

1. Професія як основне поняття профорієнтаційної роботи.
2. Типи соціальних верств (соціальна стратифікація).

Тема 5. Психологічний механізм особистісно значущих предметно – перетворювальних дій. (6 год)

1. Мотивація трудової діяльності людини. Зв'язок між внутрішньою мотивацією праці і її продуктивністю. Сутність теорії характеристик праці.
2. Продуктивність і працездатність: визначення понять. Психологічна готовність до трудової діяльності.
3. Психологічний та фізичний розвиток учнів.

Карта самостійної роботи студента

<i>Змістовий модуль та теми курсу</i>	<i>Академічний контроль</i>	<i>Бали</i>
Тема 1. Вступ. Сутність поняття “інформаційно – педагогічне середовище”. Оточуюче середовище як джерело інформації.		5
Тема.2. Інформаційна культура. Вплив середовища на соціальну взаємодію.	Семінарське заняття	5
Тема 3. Психологія і екологія на уроках трудового навчання	Семінарське заняття	5
Тема 4. Типи сприймання життєвого середовища, типи графічних зображень, типи професій і типи соціальних верст.	Семінарське заняття	5
Тема 5. Психологічний механізм особистісно значущих предметно перетворювальних дій	Семінарське заняття	5

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО - ДОСЛІДНА РОБОТА (НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЕКТ)

Індивідуальна навчально - дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності бакалавра, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання бакалаврами ІНЗД захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально - дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу “Психолого – педагогічні основи навчання у початковій школі /інтегрований курс/ трудового навчання” - це вид науково - дослідної роботи спеціаліста, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі умінь, знань та навичок, отриманих лекційних, семінарських заняттях.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- науково - педагогічне дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) (30 балів)

Орієнтована структура ІНДЗ - науково - педагогічні дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел. Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання ІНДЗ (навчальний проект)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формування мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
2.	Складання плану реферату	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	2 бали
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій.	2 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.	20 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки, список використання джерел.	2 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	30-27	"Відмінно"
Достатній	28-21	"Добре"
Середній	20-15	"Задовільно"
Низький	14-0	"Незадовільно"

Орієнтовна тематика навчальних проектів дисципліни “Психолого – педагогічні основи навчання у початковій школі (інтегрований курс): трудового навчання”

1. Формування інформаційної культури на уроках трудового навчання як наслідок впливу інформаційно-педагогічного середовища.
2. Пропедевтика інформаційної культури та конструктивні уміння.
3. Психологічні особливості трудової діяльності школярів.
4. Екологічна освіта в школі на уроках трудового навчання .
5. Формування творчого ставлення учнів до уроків праці.
6. Розвиток творчих здібностей – як енергетичний компонент наповнення іграшки.
7. Формування творчого потенціалу дитини.
8. Розвиток педагогічної майстерності в процесі професійної взаємодії з поданої інформації.
9. Фактори, що впливають на формування особистості школяра.
10. Вивчення передового досвіду вчителів трудового навчання – шлях до педагогічної майстерності.
11. Критерії педагогічної майстерності сучасного вчителя.
12. Майстерність вчителя в активізації пізнавальної діяльності школярів на уроках трудового навчання.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни “Психолого – педагогічні основи навчання у початковій школі /інтегрований курс/ трудового навчання”

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни “Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі /інтегрований курс/ трудового навчання” оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально- методичної карти, де зазначено види і терміни контролю.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

<i>№</i>	<i>Вид діяльності (визначається по кожній дисципліні)</i>	<i>Максимальна кількість балів за один вид роботи</i>
1	Відвідування лекцій	1
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1
3	Виконання завдань для самостійної роботи (домашнього завдання)	5
4	Робота на семінарському занятті у тому числі: <ul style="list-style-type: none"> • доповідь; • виступ; • повідомлення; • участь у дискусії тощо.	10
5	ІНДЗ	30
6	Опрацювання фахових видань (у тому числі першоджерел)	10
7	Написання реферату	15
8	Виконання модульної контрольної роботи	25
9	Виконання тестового контролю, експрес-контролю	10
10	Лабораторна робота, у тому числі: <ul style="list-style-type: none"> • допуск; • виконання; • захист.	10
11	Творча робота (у тому числі есе)	20

Розрахунок балів за дисципліною “Психолого – педагогічні основи навчання у початковій школі (інтегрований курс): трудового навчання”

<i>Види діяльності</i>	<i>К-ть рейтингових балів (за одиницю)</i>	<i>Розрахунок</i>	<i>Загальна сума за видами діяльності</i>
Відвідування лекцій	5	5*1	5
Семінарське заняття	4	4*1	4
Робота на семінарському занятті	4	4*10	40
Виконання модульної контрольної роботи	2	2*25	50
Виконання самотійної роботи	5	5*5	25
Виконання ІНДЗ	1	1*30	30
<i>Максимальна кількість балів за визначеною дисципліною</i>			154

Форма контролю - залік	<p>100 балів – семестр</p> <p>$154:100=1,54$</p> <p>Студент набрав 150 балів</p> <p>$150 : 1,54=97.4$ б. – округлюємо до 98 б.</p> <p>Загальна кількість балів - 98</p>
------------------------	---

Методи оцінювання

Усний контроль: індивідуальне опитування, фронтальне, співбесіда, залік.

Письмовий контроль: тестування, звіт, реферат.

Комп'ютерний контроль: тестові програми.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
"відмінно" А 90-100	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань і умінь.
Дуже "добре" В 82-89 "добре" С 75-81	Ставиться за вияв студентом певних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
"задовільно" D 69-74 "достатньо" Е 60-68	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможений усунути їх із допомогою викладача.
"незадовільно" FX 35-59 (перескладання) "незадовільно" F 1-34 (повторний курс)	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, Що зумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення. Таким чином, оцінка "незадовільно" ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально - пізнавальної діяльності:

а) За джерелом інформації:

Словесні: лекція, лекція - конференція, зустріч з фахівцями.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: відвідування уроків, розробка уроків, опрацювання програм, методичної літератури.

б) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

в) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

г) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна робота студентів, виконання індивідуальних навчальних проектів.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально - пізнавальної діяльності.

а) методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії, ділові ігри, тренінг, екскурсії, зустрічі з фахівцями.

Х. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Навчальні посібники.
3. Робоча навчальна програма.
4. Збірка текстових контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
5. Відеозаписи.
6. Дидактичні матеріали.
7. Обладнання для практичних робіт.
8. Зразки виробів і зображень.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Веремійчик І.М. Стежинка до майстерності// І.М.Веремійчик. - К., 1999.
2. Доренська А.І. Нестандартні заняття з трудового навчання/ А.І. Доренська //Поч. школа. - 1998. - №7. – с.38-42.
3. Дубинський В.І. Будуємо модель//В.І.Дубинський. Альбом. - К., 1990.
4. Програма середньої загальноосвітньої школи 1-4 класи. Трудове навчання. - К.: Освіта, 2013.
5. Рожнев Я. А. Методика трудового обучения с практикумом в учебных мастерских// Я.А.Рожнев. - М., 1998.
6. Тименко В.П. Трудове навчання і художня праця як основа політехнічної творчості / В.П. Тименко // Початкова школа. - № 3. - 2004.
7. Трудове навчання в школі / За ред.. Ковальського М.І. – К., 2000.
8. Хорунжий В.І. Практичні роботи в навчальних майстернях //В.І.Хорунжий. - К., 1999.
9. falko.ucoz.ua>blog/metod...u...trudovogo_navchannja...5
10. KazEdu.kz>referat/179115
11. br.com.ua>referats/Pedagogica/52889.htm
12. litsoch.ru>referats/read/269658/
13. umanpedcollege.at.ua>SR...MTNP...trudovogo_navchannja...
14. nowoselie.ru>...kursy/rozvitok...trudovogo-navchannya/

Додаткова:

1. Андрианов П.Н. Развитие технического творчества младших школьников // П.Н. Андрианов. - М.: Просвещение, 1990.
2. Веремійчик І.М. Майстер і майстринка // І.М. Веремійчик. - К., 2000.
3. Драйден Гордон, Джанет Вос “Революція в навчанні”. Літопис, 2005.

